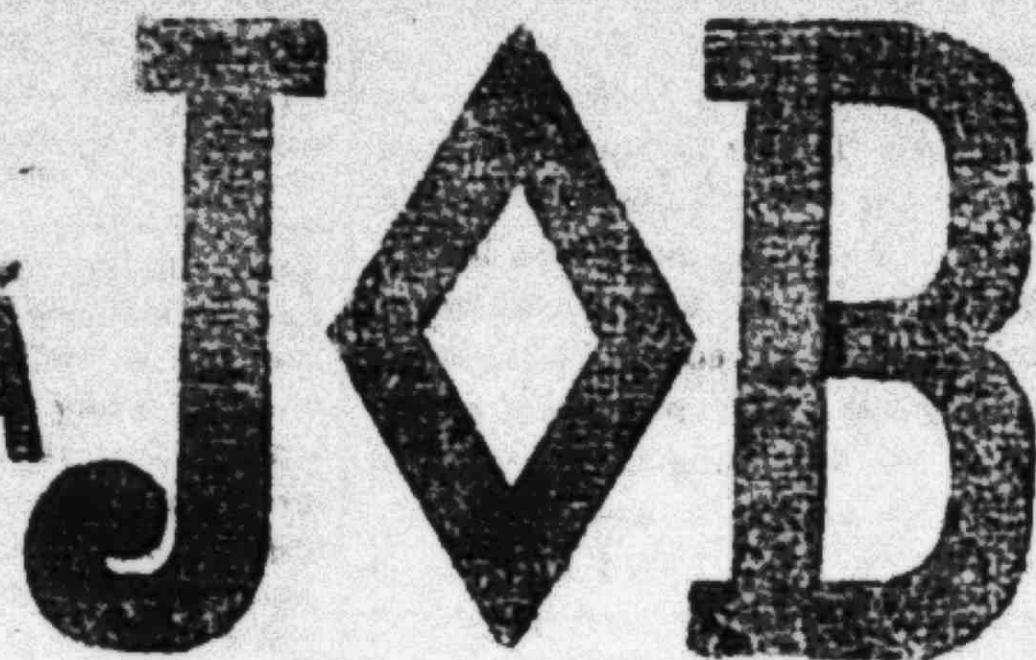

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KÝ

HA TINH

Tòa Kiểm-duyệt bỏ trọn bài

Một nhà phát minh
càng già càng hăng
hai: Ông Edison

Al cũng nghe tiếng ông Edison là một nhà đại phát minh. Hiện nay đã 84 tuổi, song mỗi ngày làm việc đến 9, 10 giờ. Bởi với sự phát minh, bà được một lý tưởng gì thi ông ta thực hành thí nghiệm, cho đến bùa ăn, người nhà hối giục, ông cũng không ngó đến. Thân già mà tinh thần vẫn mạnh như thường. Mỗi lần công tác, đồng một lúc có đến 5, 6 tư tưởng mới ở trong não kế tiếp đưa ra mà giải quyết, ông ta lấy được sao?

Làm nghiên cứu không tra người dìu dắt; hổng chí có kẻ không biết trọng người, đối với người không thành tựu và tự dối mình nữa: Trong lớp thầy giảng giải luận lý đạo đức, nhưng nhiều khi gặp thầy lão quát ở xóm cổ dừa, hoặc mài miết trong sòng cờ bạc. Thầy khuyên trẻ đừng hồn thuốc mà miệng thầy lại ngâm « xi ga » luôn. Thầy bảo trẻ lập đi chui chờ có dùng xe, mà thấy một bước cũng chồm cuộn trên cái xe nhỏ ngồi lâm sang làm giáng... Nhưng việc nhỏ mọn như vậy, đã dù trẻ không tin lời nói với việc làm của thầy, thì những bài thầy giục, thuyết nhân nghĩa dạo dọc cửa hàng co ánh hướng gì đến trẻ nữa!

Trên mời kêu qua tách nước uống cho rò chỉ bắt mấy tên cung tiêu lác bảy giờ mà tra hỏi lại thi mìn kín sẽ long ra ngay. Nếu cứ đe là mù thi kẽ vò tội không khỏi chịu đều oan khuất.

Vụ này mà muốn xét chân tướng cho rõ chỉ bắt mấy tên cung tiêu lác bảy giờ mà tra hỏi lại thi mìn kín sẽ long ra ngay. Nếu cứ đe là mù thi kẽ vò tội không khỏi chịu đều oan khuất.

Nhưng tên Trà đã có đơn kêu tại tinh tòa và bộ, chưa rõ tia sáng công lý có soi vào chòi jup kia không? Người rõ chuyện lai cảo

QUẢNG NAM

Cái án lù mù vẫn lù mù

Vụ dạo kiếp lù mù ở làng Hương Lâm, huyện Tiên phước, vào khoảng tháng 3 Annam năm ngoái, (cô đăng báo Tiếng-dân số 302, 303, 304 và 305, đề: « Qua án đưa bắt có phơi nắng »). Trên một năm nay làng lồng và huyện không bắt được một ty dinh chát tướng thực trạng gì, nay lại trở bằng theo những lời khai tên mồ hôi trước mà bắt tội những kẻ bình dân, (tên Võ Trà vì tên Đề hiệp hiềm mạo khai thực diện, bị giam tra tại huyện mấy tháng. Cha là Võ Thảo làm đơn kêu oao tại tinh, thỉnh sức về huyện xé, huyện tha và sinh lý đã mấy tháng nay. Nay huyện lại bẩm lệnh kết án 3 năm). Thật là trái lè!

Vụ này mà muốn xét chân tướng cho rõ chỉ bắt mấy tên cung tiêu lác bảy giờ mà tra hỏi lại thi mìn kín sẽ long ra ngay. Nếu cứ đe là mù thi kẽ vò tội không khỏi chịu đều oan khuất.

Nhưng tên Trà đã có đơn kêu tại tinh tòa và bộ, chưa rõ tia sáng công lý có soi vào chòi jup kia không?

Quảng Ngãi

Nuốt không đaim

Tri bộ T. ứng. L. tiếp thầu mồi tên dân US\$21, việc bại lô, ba só báo trước đã dâng rõ ràng), tên chủ bài H. T. M. lo thu xếp trả bạc lại cho dân, nhưng trả không: hàn, còn sót lại hơn mươi tên, ngó mắt với nhau chửi chục mồi, mà không đám hỏi.

C. Th.

Cái nạn phu thầu

Ngach thuở định năm nay, nghe dân nhà-nước có đám ma lý-trường các lăng: Nghĩa-khon, Xuân-sơn,

Sò thông kè người
ghiên a-phiên ở
nước Tàu

Hội Cự-Dộc ở Nam kinh đã điều tra số người ghiền a-phiên có 500 vạn còn số dùng thuốc dà ghiền (川品) cũng 500 vạn, nếu bắt mỗi người nộp yên-thue mỗi năm 20\$00, số thu cũng được hai vạn vạn, đủ cung phần của quân phi trong nước.

Cái nạn đòn lõe lõe kia, dối biết bao nhiêu là huyết mạc, của người. Nước Tàu nay đã có hội cự-dộc mà ta lại thấy những tấm bảng công yến khai dâng 公明榜, rõ tướng kia!

Hà-Tây, An-hậu, Đức-long, Giac-chieu, (thuộc lồng Kim - son phủ Bình-syn), đã không dám mà lại tháp-pu hòn nấm ngoài mồi tên đinh 5,6 hào nữa. Cái kêu nài thi họ dở ngon rằng: « theo cộng-sản », thê là lo chạy nẹp dù, không dám nói gì nữa.

Thầy chyện

Những sách nên xem

1) Phép nuôi lợn	0\$17
2) Phép nuôi gà	0.18
3) Phép nuôi thỏ	0.18
4) Phép nuôi lợn	0.12
5) Giáo dịnh giáo dục I. II mỗi quyển	0.20
6) Công nghiệp ông Pasteur	0.08
7) Giấy và da	0.10
8) Thủ giới súc	1.20
9) Du lịch Trung kỵ	0.10
10) Xã hội luận	0.28
11) Chính trị Trung hoa	0.20
12) Chính trị nước Pháp	0.45
13) Thực dân lịch sử	0.40
14) Tôn giáo	0.20
15) Sinh tồn cạnh tranh	0.20

TẠI TIẾNG-DÂN CÓ BẢN

QUẢNG TRỊ

Bắt người

Bữa 12 tháng 5 là có 2 người mập-tam dò theo một người quê ở Hà-tinh đường dâng lô ở sông Buổi, Cam-lộ, liên hõ báo cáo bắt ngay. Hiện nay đã giải giám tại lão Quảng-trị.

Nghé rõ

GIÁO-DỤC VỚI HOÀN-CÁNH

(Tiếp theo trang trước)

Át chẳng nò; nhân dò mà tánh hư tài xấu, vẫn cứ lưu lè trong xã hội, giáo dục dẫu tốt dồn thi nào cũng không thể gọi rửa sạch được.

Đây là chưa kể đến vô số hạng cha mẹ vì sinh kế mà tự mình phải thất giáo lùi còn nhỏ; đến khi có con lại dành cho bò con lèu lỏng như phản minh xưa. Vì « có thực mới trực được đạo », cơm không dà ăn, áo không dủ mặc, thì bảo học lập lè nghĩa sao được?

b/ Học hiệu: — Những con nhà giàu có, dù ăn lên bảy, tám tám, mới cho cấp sách di học. Ở trường biết thêm có thầy có bạn.

Thầy là một người mà trú sở tôn trọng kính vang. Mỗi lời nói của thầy, mỗi cách cử chỉ của thầy, trò đều châm chích dè ý. Thầy phải là người dễ làm gương để dỗ cho trò; nhưng không nỗi, thử co tay đếm được mấy ông thầy biết chức trách nghĩa vụ? ! Phản nhiều người cho làm bên học thành khoa nhạc. It bông, không « oai », nên không « thích »! nhưng vì không thể làm & dâu khác nên phải làm do thói. Cực chẳng đã phải quàng lót mồ phạm vào mình, mà bảo làm trộn chử vụ « cầm cuồng giáo dục » được sao?

Làm nghiên cứu không tra người dìu dắt; hổng chí có kẻ không biết trọng người, đối với người không thành tựu và tự dối mình nữa: Trong lớp thầy giảng giải luận lý đạo đức, nhưng nhiều khi gặp thầy lão quát ở xóm cổ dừa, hoặc mài miết trong sòng cờ bạc. Thầy khuyên trẻ đừng hồn thuốc mà miệng thầy lại ngâm « xi ga » luôn. Thầy bảo trẻ lập đi chui chờ có dùng xe, mà thấy một bước cũng chồm cuộn trên cái xe nhỏ ngồi lâm sang làm giáng... Nhưng việc nhỏ mọn như vậy, đã dù trẻ không tin lời nói với việc làm của thầy, thì những bài thầy giục, thuyết nhân nghĩa dạo dọc cửa hàng co ánh hướng gì đến trẻ nữa!

Thời kỳ thứ nhất là Thủ-học thời đại, cho cái gì trong vũ trụ, đều có thủ lĩnh chủ trương, giải thích sự vật trên đời đều dùng thuyết ấy:

Thời kỳ thứ hai là Trò-tuyngh-triết

học thời đại, lấy nguyên tắc vò binh mà thay vào thủ lĩnh hữu binh, như Trung-quốc dùng Âm dương ngũ hành mà thuyết minh các sự vật...

Thời kỳ thứ ba là Thực-nghiệm triết-học thời đại, lồng-quát xem các hiện tượng mà thí nghiệm rõ ràng mà định đường tư tưởng, tức là thời đại ngày nay.

Phản học vẫn mà chưa đạt đến tuoi dai thực nghiệm này thi toàn đưa nói không lý không tuong mà sinh ra thuyết Dã-định; kết quả phản-nhiều thuộc về tiêu-cục. Duy thực nghiệm triết-học là tiêu-cục, nên thic-hợp với sự lý muôn vật mà ứng dụng trong thực tế xã-đi.

Nhưng thời đại trai qua ấy, trước sau không đồng, như khoa học

đến thời đại thứ ba mà khoa học khác lại trê sau, đại dè khoa

nào đưa thuận thi phát đạt sớm,

khoa nào phức tạp thi phát đạt chậm.

Xã hội học phát đạt ở sau

XÁ-HỘI-HỌC

Chu trình thứ 4

(Tiếp theo)

Yêu tố xã hội thành lập và

duyên cách ra thế nào?

Xã hội học là một khoa học rất phức tạp, cũng các khoa học khác đều có cái pháp tắc thiên nhiên mà lại là cần có món tri thức về các việc xã hội. Bởi vậy nên có số các khoa học khác chưa thành lập và quan niệm thông quát xã hội chưa phát hiện ra thì các khoa học cũng không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái niệm về xã hội mà đương thời bấy giờ, các khoa học chưa hoàn thành nên chưa phát

không thành lập được: Chính trị học như A-lại-Tư dời xưa, Mạnh dắc từ Cựu về thế kỷ trước cùng các nhà lịch sử, kinh tế như Khương du Tặc, A-don từ Mát đều có tư tưởng và khái

đã rõ. Người Anh đã dự-bị sẵn-sang, đã do cái chánh-dâng phải đợi-biến tờ-chức một hội ủy-viên quốc-phòng nghiên-cứu những phương-an về việc tái-binh mà trước Anh cần phải đă-khiết.

Theo điều-trúc hội quốc-lý liên-minh, đã định rằng các nước duy-mạnh đều có cái nghĩa-vụ bảo-chương hòa-hình. Thế mà xác trong sự thực là cuộc Áu-chiến vừa xong, thì quả-bị các nước đều lăng-gia că: như nước Pháp từ năm 1924, mỗi năm Hải-quân phải tăng đến 1 ngàn van phong. Nhật-bản so với trước trận Áu-chiến, cũng tăng đến 1 ngàn 1 trăm van phong. Ngạch Hải-quân các nước Anh tăng lên, so với ngạch giảm quân của nước Anh ngang-nhau. Năm 1914 chủ lực hạm của Anh 89 chiếc, nay chỉ còn 15 chiếc; Tuần-duong-hạm 131 chiếc nay giảm còn 51 chiếc, khu trục-hạm và ngư-lôi-trục có 368 chiếc nay còn 120 chiếc. Tàu-lực-so trước giảm mất 40 chiếc. Trên là nói Hải-quân; còn về mặt luc-quân, trước cuộc Áu-chiến, ngạch-phí về luc-quân Anh trên 4000 van phong, năm 1924 tăng lên 4400 van, mà nay chỉ còn có 4000. Thế mà nước Pháp từ năm 1925 lại đây ngạch phí luc-quân-lên thêm đến 2000 van phong, nước Tàng thêm 1500 van phong nước Mỹ cũng tăng đến 5000....

Item thê dâ ù về việc giảm quân nước Anh đã làm lùm-saул cho các nước, nêu như các nước mà không chịu làm theo nước Anh thì nước Anh không thể mệt mỏi mà làm thành cái công việc giảm quân được, phải biết nước Anh mà giảm quân như thế, chính là đem cái cuộc so-toan của mình làm một kẽo đánh bắc vậy.

Cứ như lời thủ-tướng Anh nói trên thi vẫn để gián-quân, về thành-bách về chẳng?

DỨC

Phản đối thủ-tướng Bruning

Berlin, 10 juillet — Cố-tìn hai ủy-viên Babil và Huguenot quyết phản đối thủ-tướng Bruning về chế độ hiến-dương thí-hanh.

Tinh-hình tài-chinh Đức

Berlin, 13 Juin — Tình-hình tài-chinh của Đức ngay-đáp là thường. Các nhà ngân-hàng-top nhất ở Berlin đều có cảng-binh đến-canh-giả. Tại nhà-gởi và nhận-bac, (giấy-thép) rây ra nhiều đám xung-dot, cảng-binh phải luồn-luân chực-dò mà giao-tan.

Nhà ngân-hàng « Dormagdter und national Banks », là một nhà ngân-hàng lớn ở Đức đã phải đóng-cửa. Nói trong hôm nay, trè-lâm-thì cũng ngày-mai, các nhà ngân-hàng khác cũng sẽ nối-gót theo mà đóng-cửa-luôn.

Trong nhữn-dâng-xao xuyễn-lâm; xao-xuyến-dâng-bồi chính-phủ phải tuyêng-ngoan-ý-biết-là-làm

Một-tờ báo Đức dối-với

việc bồi-thường

9 juillet — Một-tờ báo Đức dối-với

như-việc bồi-thường, kết luận rằng:

Đức đã trả-nhieu-lần-về các-việc bồi-thường

trong-cuộc chiến-tranh-cho Phap-Bí.

Các-việc bồi-hay-quá-lâm-thì cũng-dâ

9 triết-rồi

trong-cuộc chiến-tranh-cho Phap-Bí.

Các-việc bồi-hay-quá-lâm-thì cũng-dâ